



РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

СТАНОВИЩЕ ПО ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА

№ 3-1/2016 г.

На основание чл. 26, ал. 1, т. 1 от *Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми* (Наредбата за ЕО, обн. ДВ, бр. 57/02.07.2004 г., посл. изм. и доп. ДВ, бр. 12/2016 г.), във връзка с чл. 31, ал. 4 от *Закона за биологичното разнообразие (ЗБР)* и чл. 36, ал. 10 и 11 от *Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони* (Наредбата за ОС, обн. ДВ, бр. 73/2007 г., посл. изм. и доп. ДВ, бр. 94/2012 г.)

СЪГЛАСУВАМ

Проект на План за управление на риска от наводнения (ПУРН) в Западнобеломорски район за басейново управление (ЗБРБУ) 2016-2021 г.

Възложител: Басейнова дирекция за управление на водите „Западнобеломорски район“ - Благоевград

Характеристика на проекта на ПУРН в ЗБРБУ:

Проектът на ПУРН в ЗБРБУ е изготвен съгласно изискванията на *Закона за водите (ЗВ)* и *Директива 2007/60/ЕО на Европейския парламент и на съвета от 23.10.2007 г. относно оценката и управлението на риска от наводнения.*

ПУРН се отнася за територията на ЗБРБУ, който обхваща водосборните области на основните реки Струма, Места и Доспат. Районът обхваща 965 км² или 11% от територията на страната. В административно-териториално отношение ЗБРБУ е разположен на територията на 600 населени места от 33 общини и 6 области. В ЗБРБУ са определени 14 района със значителен потенциален риск от наводнения (РЗПРН), утвърдени от министъра на околната среда и водите.

Проектът на ПУРН в ЗБРБУ съдържа 12 раздела с приложения към тях:

- 1: Въведение;
- 2: Заключение от предварителната оценка на риска от наводнения;
- 3: Карти на районите под заплаха от наводнения и карти на районите с риск от наводнения;
- 4: Цели и приоритети на ПУРН;
- 5: Програма от мерки за намаляване на риска от наводнения;



София, 1000, бул. „Кн. Мария Луиза“ 22

Тел: +359(2) 940 6194, Факс: +359(2) 986 25 33



- 6: Изпълнение на Плана за управление на риска от наводнения в периода 2016-2021 г.;
- 7: Координация с Рамковата Директива за водите;
- 8: Координация с други планове и програми;
- 9: Трансгранична координация при разработването на ПУРН;
- 10: Прилагане на принципа на солидарност;
- 11: Информирание и консултации с обществеността;
- 12: Заклучения и следващи стъпки, включително и изменението в климата.

ПУРН разглежда всички аспекти на управлението на риска от наводнения, отчитайки характеристиките на съответния речен басейн. В него е включена Програма от мерки, която се съсредоточава върху специфичните аспекти на управлението на риска от наводнения, както следва: предотвратяване, защита, подготвеност и възстановяване.

поради следните **мотиви**:

1. ПУРН е насочен към изпълнение на националните ангажименти, произтичащи от европейското законодателство, като приоритетите и целите при управление на риска от наводнения са определени на база дефинираните на национално ниво приоритети и цели. Всички приоритети и цели на проекта на ПУРН са насочени към опазване на околната среда и човешкото здраве.
2. Проектът на ПУРН е съобразен и не влиза в противоречие с наличните стратегически документи на национално и европейско ниво, имащи отношение към него, включително и с такива, поставящи цели по опазване на околната среда.
3. Съгласно направените в доклада за екологична оценка анализи, изводи и заклучения за очакваните въздействия върху околната среда и човешкото здраве:
 - На ниво „приоритети и цели“ очакваното въздействие е като цяло дълготрайно, предимно пряко, положително и с регионален обхват;
 - На ниво „мерки“ се очаква ПУРН да окаже комплексно положително въздействие върху компонентите и факторите на околната среда. Възможни са краткотрайни, локални, незначителни отрицателни въздействия по време на изпълнение на структурни мерки, свързани със строителство, реконструкция, разрушаване, корекции (по време на етапа на строителство), но те ще бъдат възстановими. С цел предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятни последици от осъществяването на ПУРН върху отделните компоненти на околната среда и най-вече върху биоразнообразието, са предложени съответни мерки;
 - Не са установени мерки, които да водят до кумулиране на значителни отрицателни въздействия върху околната среда и човешкото здраве. Кумулативното въздействие е положително;
 - Изпълнението на ПУРН ще допринесе за предотвратяване на относимите към плана екологични проблеми за определените райони със значителен потенциален риск от наводнения (РЗПРН) на територията на ЗБРБУ, като не се очаква възникване на нови екологични проблеми в резултат на реализацията на плана.
4. ЗБРБУ няма РЗПРН в близост до държавната граница, като предвидените мерки по характер, същност и мащабност ще имат общо и дългосрочно положително въздействие върху околната среда и човешкото здраве. В тази връзка прилагането на ПУРН няма потенциал за значително трансгранично въздействие върху околната среда и здравето на хората на територията на Република Гърция. Не се очаква въздействие върху околната среда и здравето на хората на територията на

Република Македония и Република Сърбия, тъй като мерките за намаляване на риска от наводнения се прилагат на територията на Република България, надолу по течението на трансграничните реки.

5. За проекта на ПУРН е изготвен Доклад за оценка на степента на въздействие (ДОСВ) върху предмета и целите на опазване на защитените зони, като:
 - 5.1. ДОСВ е оценен с положителна оценка на качеството, след което е публикуван на интернет страницата на МОСВ. В рамките на предвидения в Наредбата за ОС едномесечен срок за достъп на обществеността до доклада, в МОСВ не са получени мотивирани писмени становища и не е постъпила информация, попадаща в хипотезата на чл. 23, ал. 6 от *Наредбата за ЕО* и чл. 36, ал. 9 от *Наредбата за ОС*;
 - 5.2. В ДОСВ са идентифицирани природните местообитания и видовете, предмет на опазване в защитените зони, които могат да бъдат засегнати от реализирането на плана. Анализирани са предвидените в ПУРН мерки и въздействието им върху елементите от националната екологична мрежа и въз основа на това е направено обобщено заключение за липса на значителна степен на отрицателно въздействие върху целостта, предмета и целите на опазване на защитените зони от екологичната мрежа *Натура 2000*, които могат да бъдат засегнати от реализирането на ПУРН в ЗБРБУ;
 - 5.3. При спазване на предвидените по-долу общи и специфични смекчаващи мерки за предотвратяване, намаляване и отстраняване на неблагоприятни въздействия от прилагането на ПУРН върху защитените зони:
 - Въздействията върху тях като унищожаване/увреждане на природни местообитания и местообитания на видове, вкл. птици, ще са в незначителна степен;
 - Фрагментирането на природните местообитания и местообитания на видовете ще бъде незначително и целостта на зоните ще бъде запазена;
 - Кохерентността на мрежата от защитени зони и генетичният обмен между видовете, предмет на опазване в тях, няма да бъдат нарушени;
 - Безпокойството на видовете ще е временно и обратимо и няма да доведе до нарушаване на структурата и числеността на популациите им.
 - 5.4. При спазване на постановените условия кумулативното въздействие от прилагането на мерките от ПУРН и други с подобен характер планове, програми, проекти и инвестиционни предложения ще бъде сведено до минимум.
6. В доклада за ЕО са разгледани „нулева“ алтернатива (равносилна на отказ от реализирането на ПУРН), алтернативи по отношение на мерките в ПУРН и алтернативи, препоръчани в резултат на ДОСВ. Анализът на алтернативите показва, че:
 - „Нулевата“ алтернатива не е предпочитана от гледна точка на опазването на околната среда и човешкото здраве;
 - Мерките в ПУРН са определени на база мулти-критериален анализ, включващ като критерии както човешкото здраве, така и околната среда, като е избрана най-ефективната комбинация от мерки;
 - В резултат на оценката в ДОСВ по отношение на мерките с поредни номера: 199, 203, 214, 233, 237 и 335: „Почистване на речни участъци и дерета за осигуряване преминаване на висока вълна“ и 229 и 419: „Почистване и стопанисване на речните легла в границите на урбанизирана територия“, е

препоръчано да се забрани прилагането им в границите на защитени зони: BG0001012 „Земен“, BG0001013 „Скрино“, BG0000366 „Кресна - Илинденци“ и BG0002003 „Кресна“. За участъците от обхвата на мерки с номера 199, 203, 214, 229, 233, 237, 335 и 419, които попадат извън границите на защитените зони, не се прилага ограничение. Целта на тази препоръка е опазване на природните местообитания и местообитания на видове в защитените зони (в тази връзка в т. 6.2.1.1., т. 6.2.2.1., т. 6.2.3.1. и т. 6.2.5. на ДОСВ са препоръчани мерки). По отношение на защитените територии, съгласно *Закона за защитените територии*, за участъка от териториалния обхват на предвидена мярка с пореден номер 44: „Изграждане на нови корекции“, който попада в границите на НП „Пирин“, трябва да се ограничи мярката, като се забрани нейното прилагане на територията на националния парк, предвид че мярката е недопустима спрямо режима на защитената територия (в тази връзка в т. 6.2.7.1 на ДОСВ е препоръчана мярка).

В резултат е препоръчан избора на алтернативата за реализиране на ПУРН при спазване на мерките от ДОСВ.

7. Съгласно становище на Министерство на здравеопазването, получено в резултат на проведените консултации по доклада за екологична оценка и проекта на ПУРН, като цяло се очаква прилагането на плана да има благоприятно въздействие върху човешкото здраве доколкото изпълнението му ще допринесе за превенция и запазване здравето на хората вследствие предотвратяване или минимизиране на щетите от наводнения.
8. В доклада за екологична оценка са препоръчани адекватни мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятни последици от реализирането на ПУРН.
9. В хода на процедурата по екологична оценка са проведени консултации, в т.ч. обществено обсъждане, резултатите от които са съобразени мотивирано и по подходящ начин в документацията по екологична оценка. Не са получени отрицателни становища и възражения, в т.ч. по законосъобразност, по време на консултациите.

и при следните мерки и условия:

I. Мерки и условия за предотвратяване, намаляване или възможно най-пълно отстраняване на предполагаемите неблагоприятни последици:

A. Общи мерки:

1. Планирането и осъществяването на всички дейности в рамките на ПУРН да не противоречат на режимите, в т.ч. на защитените зони, постановени със заповедите за обявяването и планове за управлението им, както и на режимите на защитените територии, въведени със *Закона за защитените територии*, заповедите за обявяването и планове за управлението им, *Закона за горите* и подзаконовите нормативни актове по прилагането.
2. Всички инвестиционни предложения, планове и програми, произтичащи от предвижданията на ПУРН, за които се изисква ОВОС/ЕО (по реда на глава шеста на ЗООС), както и инвестиционни предложения, планове, програми, и проекти в обхвата на чл. 31, ал. 1 от *Закона за биологичното разнообразие* да се одобряват по реда на съответния специален закон само след произнасяне с положителен

диспозитив на компетентния орган по околна среда и при съобразяване с условията и мерките в съответния административен акт.

3. Предвижданията на Общите устройствени планове на общините да бъдат съобразени с анализирания и моделиран обхват при сценарий на вероятност на 20-годишната вълна.
4. Строителните работи и дейностите по отстранявания на затлачвания на речното корито и почистване на речни участъци и дерета да се извършват за кратък период извън размножителният сезон на животинските видове по Приложения № 2 и № 3 на *Закона за биологичното разнообразие*, от март до юли, за да се намалят въздействия като смъртност и безпокойство на видовете животни, предмет на опазване.
5. При прилагане на мерките залесяване на бреговете и заливаемите тераси и осигуряване на скатовете за задържане да се предвиждат залесителните дейности само с местни видове, вкл. такива, формиращи крайречни местообитания.

Б. Мерки за отразяване в окончателния вариант на проекта на ПУРН:

1. В Програмата от мерки (ПоМ) на ПУРН:

1.1. Да отпаднат мярка 44 „Изграждане на нови корекции“ и мярка 41 „Реконструкция и поддръжка на корекции“ за териториите, попадащи в границите на национален парк „Пирин“, тъй като противоречи на режима на парка, определен със *Закона за защитените територии*, заповедта за обявяване и Плана за управление;

1.2. В защитена зона BG0001012 „Земен“ предвидени мерки с номера 419 и 440 „Почистване и стопанисване на речните легла в границите на урбанизирана територия“ да се ограничат само в границите на населените места поради вероятност от значително отрицателно въздействие върху природно местообитание 3260 Равнинни или планински реки с растителност от *Ranunculus fluitantis* и *Callitriche-Batrachion* и местообитанията на водозависимите видове, предмет на опазване в зоната.

1.3. В защитена зона BG0000366 „Кресна - Илинденци“ мярка 229 „Почистване и стопанисване на речните легла в границите на урбанизирана територия“ и 237 „Почистване на речни участъци и дерета за осигуряване преминаване на висока вълна“ да се ограничат само в границите на населените места поради вероятност от значително отрицателно въздействие върху природни местообитания 92C0, 92A, 91E0 и местообитанията на водозависимите видове, предмет на опазване в зоната.

1.4. В защитена зона BG0002003 „Кресна“ мерки 199, 203, 214, 233 и 237 „Почистване на речни участъци и дерета за осигуряване преминаване на висока вълна“ и 229 „Почистване и стопанисване на речните легла в границите на урбанизирана територия“ да се ограничат само в границите на населените места поради вероятност от значително отрицателно въздействие върху местообитания на птици.

2. В ПУРН да се даде допълнителна информация кои водоземни съоръжения за обществено питейно-битово водоснабдяване попадат в границите на заливане при различните сценарии на наводнения в РЗПРН съгласно съответните карти.

В. Мерки за изпълнение при прилагането на ПУРН:

1. По време на строителни дейности за изпълнение на структурните мерки да се избира подходяща транспортна техника за превоз на прахообразни маси от изкопно-насипни дейности; маршрутите, по които ще преминава транспортната

техника, да се подбират така, че въздействието на емисиите от тях да се сведе до минимум; да се използва технически изправна механизация.

2. При провеждане на дейности по корекция на речното корито, а така също при изграждане, реконструкция на изградени или надграждане на нови диги или ремонтна дейност, да се предпочитат технологии и варианти с минимално въздействие върху хидроморфологичното състояние на водните обекти.
3. Проектите, свързани с реконструкция на бреговите диги или изграждане на нови такива, да включват мерки по стабилизиране на бреговете и предпазване от ерозия.
4. Селективно отнемане, правилно съхраняване и оползотворяване на хумусния слой от почвата на предвидените за строителство терени.
5. Изпълнението на дейности, свързани с почистване на речните участъци, залесявания с подходящи дървесни видове, изграждане на диги и др. защитни съоръжения, да започва след уведомяване на съответния музей в района на изпълнение на дейностите.
6. Общи смекчаващи мерки, които да се прилагат в защитените зони за предотвратяване, намаляване и възможно отстраняване на неблагоприятни въздействия от заложените в ПУРН структурни/строителни мерки:
 - 6.1. Всички структурни мерки от ПоМ на ПУРН, свързани с изграждане на нови диги и корекции, освен при доказана необходимост и липса на алтернативни решения, да се реализират извън границите на защитените зони и след оценка съгласно мярка I.A.2. Мярката не се отнася за тези структурни мерки, предвиждани в населени места и селищни образувания, попадащи в границите на зоните.
 - 6.2. При прилагане на мерките, свързани със строителство, да не се допуска замърсяването на речните легла със строителни материали и гориво-смазочни материали от строителната техника.
 - 6.3. При прилагане на структурните мерки в защитени зони всички съпътстващи дейности (напр. обслужващи строителството пътища) да бъдат ситуирани при възможност извън природни местообитания или местообитания на видовете, вкл. птици, предмет на опазване в защитените зони.
 - 6.4. С цел недопускане на значително кумулативно отрицателно въздействие всички планове, проекти, програми и инвестиционни предложения, които могат да окажат хидроморфологичен натиск върху повърхностните водни тела в обхвата на ЗБРБУ и не са свързани с изпълнение на мерки от ПУРН и ПУРБ, да бъдат консултирани с БДЗБР и съобразени с териториалния обхват и период на изпълнение на предвидените в ПУРН мерки, които следва да се считат за приоритетни.
 - 6.5. По отношение на мерките за отстраняване на затлачвания на речното корито и почистване на речни участъци и дерета за осигуряване преминаване на висока вълна:
 - Изпълнението им да се осъществява само в коритата на реките, без да се засягат крайречната растителност;
 - да се прилагат извън размножителния период на водозависимите видове;
 - да се прилагат при доказана необходимост по надлежния ред.
7. За предприятия/съоръжения с нисък рисков потенциал (ПСНРП) и предприятия/съоръжения с висок рисков потенциал (ПСВРП), които попадат в

РЗПРН - при актуализирането на докладите им за политиката за предотвратяване на големи аварии и докладите за безопасност - при необходимост да се изисква и становище от Басейновата дирекция.

8. В Аварийните планове на ПСВРП, които попадат в РЗПРН, да се взема предвид наличието на условия на уязвимост от наводнения, свързано с вероятност от възникване на голяма авария и да се предвидят конкретни мерки за намаляване на евентуалните последици за околната среда и живота и здравето на хората при възникване на авария в резултат от наводнения, като в тези случаи да се изисква и становище от Басейновата дирекция.
9. При условие, че предвидените в плана мерки за защита от наводнения ще се прилагат в санитарно-охранителни зони на водоизточници за питейно-битови цели или минерални води, то тези мерки следва да се съобразят с режимите на ограничения и забрани в тези зони.
10. Да се осигури допълнителна информация кои естествени извори и водовземни съоръжения на минерални води попадат в границите на заливане при различните сценарии на наводнения в РЗПРН съгласно съответните карти.

II. Мерки за наблюдение и контрол на въздействието върху околната среда и човешкото здраве при прилагането на ПУРН за периода 2016-2021 г.:

1. На всеки две години Басейнова дирекция "Западнобеломорски район" (БДЗБР) - Благоевград да изготвя доклад по наблюдението и контрола при прилагането на ПУРН, включително на мерките за предотвратяване, намаляване или възможно най-пълно отстраняване на предполагаемите неблагоприятни последици от осъществяването му, който да представя в МОСВ за одобряване не по-късно от 1 юли на всяка трета година.
2. Наблюдението и контролът на въздействията върху околната среда при прилагането на ПУРН да се извършват въз основа на следните мерки и индикатори:

Мярка по наблюдение и контрол	Индикатори	Периодичност на отчитане	Отговорен орган за изпълнението
Поддържане на регистър на изпълнените мерки от Програмата от мерки на ПУРН (код, име, място на прилагане, вкл. име и код на 33, в случай, че мярката попада в 33)	Брой изпълнени мерки	Ежегодно	БДЗБР
Провеждане на мониторинг на качеството на водата от засегнати от наводнения водовземни съоръжения за питейно-битово водоснабдяване и санитарно-охранителни зони	Изследвани показатели по Наредба № 9 от 16.03.2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели	По време и след наводнения	Собствениците на водовземните съоръжения, МЗ/РЗИ

Мярка по наблюдение и контрол	Индикатори	Периодичност на отчитане	Отговорен орган за изпълнението
<p>Провеждане на мониторинг върху екологичното състояние на водните тела, засегнати от реализиране на мерки от Програмата от мерки към ПУРН</p>	<p>Биологични, хидроморфологични и физикохимични показатели за качество; Установени отрицателни въздействия върху околната среда и/или човешкото здраве в резултат на прилагане на мерки от ПУРН</p>	<p>Ежегодно</p>	<p>БДЗБР, РИОСВ, ИАОС</p>
<p>Документиране на настъпилите наводнения и оценка на щетите от тях</p>	<p>Брой документирани наводнения с описание на: дата, място, мащаб и оценка на щетите.</p>	<p>Периодично, според възникването на наводнения</p>	<p>Общини, застрахователи, ГД ПБЗН, НИМХ, БДЗБР</p>
<p>Обследване на техническото и експлоатационно състояние на язовирните стени и съоръженията към тях и участъците с намалена проводимост</p>	<p>Брой обследвани язовирни стени и съоръжения към тях; Брой/км участъци с намалена проводимост</p>	<p>Ежегодно</p>	<p>Държавна агенция за метрологичен и технически надзор, областни управители, кметове, БДЗБР</p>
<p>Съгласувани от БДЗБР инвестиционни предложения за защита от вредното въздействие на водите</p>	<p>Брой становища за допустимост по чл. 155, ал.1, т.23 от Закона за водите</p>	<p>Ежегодно</p>	<p>БДЗБР</p>
<p>Стартирали инвестиционни предложения/дейности от Програмата от мерки в ПУРН, в т.ч.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Издадени разрешителни за изграждане на нови, реконструкция или модернизация на съществуващи системи и съоръжения за регулиране на оттока и за защита от вредното въздействие на водите (в и извън защитени зони); 	<p>Брой издадени разрешителни</p>	<p>Ежегодно</p>	<p>БДЗБР</p>

Мярка по наблюдение и контрол	Индикатори	Периодичност на отчитане	Отговорен орган за изпълнението
<ul style="list-style-type: none"> • Издадени разрешителни, свързани с осигуряване на проводимост на речните корита и дерета за преминаване на висока вълна. 			
Документирани на въздействията върху околната среда при приложени мерки от ПоМ на ПУРН в случаите на наводнение	Брой анализи	Ежегодно	БДЗБР

3. При констатирани неблагоприятни последствия върху околната среда и/или човешкото здраве да се предложат и предприемат своевременни мерки за възможното им отстраняване.

Настоящото становище не отменя задълженията на възложителя за изпълнение на изискванията на ЗООС и други специални закони и подзаконови нормативни актове и не може да служи като основание за отпадане на отговорността съгласно действащата нормативна уредба.

При промяна на плана, на възложителя или на някои от обстоятелствата, при които е било издадено настоящото становище, възложителят/новият възложител трябва да уведоми МОСВ своевременно.

Съгласно разпоредбата на чл. 88, ал. 4 от ЗООС, становището губи правно действие, ако в срок 5 години от влизането му в сила не е одобрен плана.

Заинтересованите лица могат да обжалват становището пред Върховния административен съд по реда на Административнопроцесуалния кодекс в 14-дневен срок от съобщаването му.

Дата: 12.12.2016г.

МИНИСТЪР

ИВЕЛИНА ВАСИЛЕВА

